

TUOMAS LILJES

A person wearing a realistic deer head mask and camouflage clothing is shown from the chest up. A bloody wound is visible on their right shoulder. They are holding a quiver of arrows. The background is a dark, snowy forest at night with a large, glowing orange moon or fire in the sky.

ETSIVÄTOIMISTO
HAKA

CRIME
TIME

ROUTAAN KAADETUT

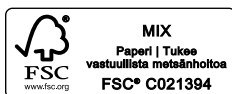
TUOMAS LIUS

ETSIVÄTOIMISTO
HAKA

ROUTAAN KAADETUT

CRIME
TIME

*Suomen Kulttuurirahaston Pohjois-Karjalan rahasto ja
Taiteen edistämiskeskus ovat tukeneet tämän teoksen kirjoittamista*

© 2026 Tuomas Lius
Kannen ulkoasu: Timo Numminen
Taitto: Noora Ohvo

ISBN: 978-952-850-843-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@docendo.fi

Annikalle –

vahvemmalle kuin ehkä itse uskotkaan.

"Hän sanoi: 'Kuolema on käynyt tuvassasi, minä näin kuinka hän kiiruhti pois sinun pieni lapsesi mukanaan. Hän kulkee tuulta vinhemmin, eikä hän koskaan tuo takaisin sitä minkä on ottanut.' 'Sano minulle vain, mitä tietä hän lähti!'

pyysi äiti. 'Sano minulle tie, niin löydän hänet!'"

– Äiti, H. C. Andersen. Suomentanut Marja Itkonen-Kaila

"The wolf also has a powerful intellect. He is proud and independent. You can tame and domesticate a squirrel, a fox or even a great elk with bloodshot eyes. And there are many animals that can be trained to perform. A performing bear can do really miraculous things. But you cannot tame a wolf or train it to perform."

– Viktor Suvorov, Spetsnaz. The Inside Story of the Soviet Special Forces

1

Nuori nainen juoksi metsässä sokeasti, ilman suuntaa, ilman ajatusta. Pelkkä keho liikkeessä, henki kurkussa nykien.

Nainen näytti kömpelöltä. Hänet olisi helppo saada kiinni.

Marraskuinen metsä oli hiljaa sillä tavalla kuin vain vanha tappaja osaa. Se pidätti hengitystään kylmänä ja mykkänä, väistämättömän edellä. Luonto tiesi jo, miten tämä päättyisi.

Jää kuroi puroa umpeen reunoiltaan, mutta syvemmillä vesi jatkoi kulkuaan mustana ja kylmänä. Hyinen sumu oli sakea ja raskas liemi, joka valui maata pitkin aluskasvillisuudessa ja kietoutui puiden väleihin. Se tarttui kuusten mustiin runkoihin, ja kun nainen veti henkeä, se tunki sisään keuhkoihin, täytti rinnan ja teki jokaisesta hengenvedosta työtä. Ilma maistui raudalta ja jäältä. Henkäys karkasi suusta valkoisena, repeilevänä pilvenä, joka leijui hetken ennen kuin pakkanen nielaisi sen.

Hän juoksi voimalla, joka yllätti hänet itsensä. Kuuran kovettamat jäkälät ja lehtimatot murtuivat jalkojen alla. Ääni kantoi kauas ja jokainen askel kertoi hänen sijaintinsa. Oksat, pitkät ja kiemuraiset, raapivat poskia, tarttuivat hiuksiin ja tavoittelivat julmasti hänen silmiään. Hetkittäin hän ajatteli, etteivät ne olleet oksia lainkaan. Että ne olivat käsiä, kylmiä ja tunnottomia, sellaisia, jotka olivat unohtaneet, miltä lämpö tuntuu.

Hiki helmeili iholla ja keuhkot paloivat purevasta kylmästä, joka painui syvemmälle jokaisella vedolla. Sydän hakkasi niin, että se tuntui irtoavan paikoiltaan rintalastan alla. Housut roikkuivat polvista riekaleina, takki repsotti kyynärpäistä. Kangas rahisi jäykkänä jäätyneestä liejusta ja kuivuneesta verestä. Halvat paljasjalkalenkkarit liukuivat kivillä ja limaisilla puunrungoilla.

Ranteeseen sidottu punottu nahkanauha hieroi ihoa verille. Se tuntui kahleelta, kylmältä ja karkealta.

Hän syöksyi eteenpäin tiheään pusikkoon. Vanhojen vaivaiskoivujen hauraat oksat repivät vaatteita saumoista auki ja viilsivät käsivarsiin uusia verisiä uria. Kipu ei pysäyttänyt häntä; se ajoi häntä eteenpäin. Hän lakkasi suojelemasta kasvojaan ja löi oksia syrjään käsivarsillaan, puski eteenpäin kohti metsää, joka tiheni askel askeleelta.

Hän ei huomannut juurta.

Jalka petti. Keho horjahti eteenpäin, ja rinne otti hänet vastaan. Hän kieri alas, iskeytyi kantoihin ja kiviin, kuuli oman kehonsa kolahtelevan kuin kuori täynnä irtonaisia osia. Lopulta maa pysäytti hänet kivuliaalla iskulla. Ilma karkasi keuhkoista kivuliaalla nykäyksellä.

Hän jäi makaamaan siihen, mihin liike pysähtyi. Kasvot painautuivat jääkylmään sammaleeseen. Jalat tuntuivat vierailta ja kumisilta. Hän ei liikkunut. Ei tiennyt, nousisiko enää. Kylmä oli jo sisällä hänessä, lihaksissa ja nivelissä, hitaasti ja vääjäämättömästi sammuttamassa kaiken.

Vaikka hän ei ollut valmis – eikä ihminen kai koskaan oikeasti ole – ottamaan pimeyttä vastaan, hän tiesi sen odottavan häntä silti. Kaiken sen jälkeen mitä hän oli nähnyt ja mitä hän oli tehnyt, ei ollut enää olemassa mitään muuta suuntaa.

Hän tiesi takaa-ajon päättyneen ja jäi odottamaan.

Sitten hän kuuli sen.

Ei askelia. Ei risahdusta. Vain henkäyksen. Pitkän ja hitaan.

Kuin koko metsä olisi kuiskannut hänen nimeään. Hän nosti päätään ja räpytteli epätoivoisesti silmiään. Kylmä ja kyynelten suola kirvelivät niitä.

Pyyhkiessään verta kasvoiltaan hän yllättyi siitä, miten nopeasti se oli kuivunut. Se oli muuttunut karheaksi, tahmeaksi kuoreksi, joka kiristi ihoa kuin ohut naamio.

Hän katsoi käsiään. Verta oli sormenpäissä, ihon uurteissa ja lohkeilleiden kynsien alla. Hän jäi tuijottamaan niitä hetkeksi. Väsyneenä. Surullisena kaikesta siitä mitä oli tapahtunut.

Koska se ei ollut hänen vertaan.

Näkökenttä oli väsymyksen ja pakokauhun sumentama, mutta silti hän näki sen heti.

Sumun sisällä seisoj hahmo. Vain muutaman metrin päässä. Liikkumatta. Ihmisen muoto, mutta pään päällä valkohäntäpeuran sarvet, jotka näyttivät kuolleista oksista punotulta kruunulta. Kädessä riippui pitkäjousi.

Naisen hengitys katkesi. Kun se palasi, se oli tuskin ääni lainkaan. Rintaa puristi tietoisuus siitä, että jotain oli sulkeutumassa hänen ympärilleen. Metsästä oli tullut paikan sijaan tuomio.

Kuunvalossa hän erotti pöllön, joka istui pesäpuunsa oksalla. Sen nokassa roikkui saalis, tumma ja velto, jonka häntä heilahdelti vielä. Pöllö käänsi päätään hitaasti, lähes liioitellun rauhallisesti, ja sen silmät välähtivät.

Nainen tajusi puristavansa jotain. Sormet olivat kouristuneet nyrkkiin, kynnet uponneet ihoon. Hän pakotti kätensä auki hitaasti. Kämmenellä lepäsi punottu nauha, verinen ja likainen. Samanlainen kuin hänen ranteessaan, mutta eri värinen. Hän ojensi sitä eteenpäin. Käsi vapisi niin, että hän tuskin sai pidettyä sitä koholla.

Sarvipäinen hahmo kallisti päätään. Sitten hänen oikea kätensä liukui selän puolelle ja pysähtyi nuoliviinin suulle. Sormet sulkeutuivat nuolen sulkien ympärille, tunnustellen, valiten.

Jäljelle jäi vain naisen huuto. Sana, ehkä nimi, hajosi ilmaan ennen kuin ehti kunnolla syntyä.

Pöllö alkoi repiä saalistaan pala palalta, rauhallisesti ja vailla kiirettä. Jossain kauempana rasahti oksa, ja pöllö pysähtyi hetkeksi, pää kääntyneenä lähes ympäri. Kun hiljaisuus palasi, se jatkoi syömistä.

Yöllä mikään ei liikkunut ilman syytä.

Oli vain saalistajia ja saaliita.

Rikosylikonstaapeli Julia Noussair seiso i kylpyhuoneen peilin edessä ja katsoi itseään niin kuin katsoi epäiltyjä: pitkään ja ilman tarvetta miellyttää. Peilikaapin loisteputki ei imarrellut. Se näytti kaiken yhtä armottomasti kuin kuulusteluhuoneen valo. Silmien alla varjot, jotka eivät lähteneet nukkumalla. Pienet arvet, jotka muistuttivat sotilaan veitsestä Hangossa ja ammattitappajan nyrkeistä ja kyynärpäistä Maakallassa. Silmien ympärillä juonteet, jotka eivät olleet enää naururyppyjä.

Neljäkymmentäkolme oli ikä, joka ei vienyt kauneutta, mutta se vei huolettomuuden. Keho alkoi vaatia enemmän huomiota, vaikka mieli ei ehkä olisi vielä ollut valmis myöntämään sitä. Julia sipaisi punaa kevyesti alahuulelle ja painoi huulet vastakkain. Peilistä katsoivat vihreät silmät, jotka olivat nähneet liikaa unettomia öitä. Elämä oli lyönyt Juliaa, mutta hän oli vielä pystyssä.

Patrik tuli hänen taakseen äänettömästi ja antoi kevyen suudelman hänen korvansa taakse, kohtaan missä iho oli herkin.

– Olet kaunis, Patrik sanoi hiljaa.

Julia hymähti. Hän painautui miehen rintaa vasten ja tunsi tämän sydämen lyönnit tasaisina ja rauhoittavina. Parransänki varjosti leukaa ja teki hänestä hieman rosoisemman. Julia piti siitä.

Hän käänsi katseensa takaisin peilikaappiin ja huomasi riipuksen, joka lepäsi hyllyllä muiden korujen joukossa. Hän otti

sen sormiinsa. Pienen pyöreän liuskekiven pintaan oli raaputettu kömpelösti kaksi nimikirjainta ja sydän.

– Mikä se on? Patrik kysyi peilin kautta.

Julia piti riipusta hetken kädessään.

– Alek teki sen minulle kymmenvuotiaana, hän sanoi, mutta ei kertonut kaikkea. Ei sitä, miten poika oli istunut keittiön pöydän ääressä sinä iltana kolme vuotta sitten, hartiat kumarassa, keskittynyt raaputtamaan kiveä. Ei sitä, miten Alek oli pelännyt, ettei äiti palaisi kotiin. Että tämä katoaisi uudestaan ja sillä kertaa lopullisesti, kuten niin moni asia oli jo kadonnut hänen nuoresta elämästään.

Alek oli antanut riipuksen Julialle vakavana, melkein juhla-lisesti, kuin se olisi ollut taikavoimia omaava amuletti, lupaus suojelusta.

Julia sulki sormensa kiven ympärille ja laski sen sitten takaisin paikoilleen. Peilikaappi napsahti kiinni.

– Mitä sinulla on tänään? Patrik kysyi rikkoen hiljaisuuden varovasti.

– Ei mitään ihmeellistä. Pari palaveria, Julia vastasi ja kohotti käsivartensa sitoakseen tummat hiuksensa nutturalle alas niskaan. Liike paljasti kaulan kaaren, jonka Patrik tunsu ulkoa.

– Entä sinulla?

– Fyssari iltapäivällä. Katsotaan, että kaikki istuu niin kuin pitää. Ajattelin, että voisin tuoda illaksi jotain noutoruokaa ja pelattaisiin lautapelejä. Ellei sinulla ole muuta mielessä.

Julia kääntyi Patrikiin päin. – Kuulostaa oikein hyvältä.

Patrik astui lähemmäs. Julia ehti rekisteröidä miehen lämmön, tutun tuoksun, ennen kuin huulet koskettivat hänen huuliaan. Suudelma oli syvä, ja sai Julian kehon muistamaan asioita, joita arkiaamuisin ei yleensä ajatellut.

Huulten kosketus katkesi vasta, kun ilma heidän välissään alkoi käydä hieman liian tiiviiksi. Patrik vetäytyi ja hymyili. Julia hymyili takaisin. Hetki jäi heidän väliinsä täynnä sano-

mattomia asioita. Kaikki oli juuri niin kuin pitikin. Ja juuri siksi se tuntui niin vaarallisen hyvältä.

Julia vilkaisi rannekelloaan ja huokaisi. Aamu eteni aivan liian nopeasti hänen aikatauluunsa nähden. Patrik naurahti hiljaa ja astui sivuun.

– Minä kävin kyllä jo herättämässä hänet, Patrik sanoi.
– Ainakin teoriassa.

– Joo, Julia vastasi ja oli jo puoliksi matkalla käytävään. – Se on vasta vaihe yksi.

Julia pysähtyi suljetun huoneen eteen ja koputti kerran.

– Alek?

Julia raotti ovea ja kurkisti sisään. Alek loikoili sängyllä pukeissa, toinen jalka koukussa. Puhelin oli kohotettuna kasvojen yläpuolelle. Ruutu sulki kaiken muun ulkopuolelle. Julia oli oppinut tunnistamaan tuon ilmeen viimeisen vuoden aikana. Välinpitämätön, hieman sulkeutunut, mutta ei varsinaisesti torjuva. Enemmänkin varautunut. *Olen tässä, mutta älä tule liian lähelle.* Se oli suojautumista maailmalta, joka oli yhtäkkiä alkanut vaatia liikaa.

Alekin hiukset eivät olleet enää lapsenvaaleat. Kasvojen piirteissä pyöreys oli vetäytymässä, leukalinja terävöitynyt, nenä ja poskipääät korostuneet. Hartiat olivat leventyneet, mutta keho ei ollut vielä päättänyt, mitä aikoi niillä tehdä. Hän näytti siltä kuin kasvu olisi kääntynyt häntä itseään vastaan.

– Myöhästyt koulusta, Julia sanoi lempeästi.

Alek nyökkäsi tuskin havaittavasti. Katse pysyi puhelimessa, peukalo jatkoi liikkumistaan ruudulla.

– Kulta?

– Joo, joo.

Yhden sanan mittainen ”Joojoo” tarkoitti yhtä aikaa ”kuulin” ja ”teen asialle jotain joskus”.

Julia astui peremmälle huoneeseen. Ilmassa leijui tuttu sekotus hikeä, hajustetta ja eilisen pyykin kosteutta. Verhot olivat

puoliksi kiinni, päivänvalo suodattui sisään sameana. Lattialla lojui vaatteita, jotka oli jätetty siihen, mihin ne olivat osuneet. Sukkia siellä täällä, musta Vans-huppari tuolin selkänojalla. Seinillä oli muutama juliste, joista Julia tunnisti vain Lauri Markasen ja jalkapalloilija Jude Bellinghamin.

Julia istui sängyn reunalle. Hetkeen hän ei sanonut mitään, vain katseli poikaansa. Hän nosti kätensä ja silitti Alekin hiuksia. Liike oli automaattinen.

– Älä viitsi, mutsi, Alek mutisi ja käänsi päätään pois – kuin kosketus olisi osunut paikkaan, joka ei ollut enää sallittu.

Julia hymyili. Kliseisessä teinin vaivaantuneisuudessa oli jotain lohdullista, melkein huvittavaa. Se kertoi siitä, että Alek eli juuri sitä vaihetta, missä hänen kuuluikin olla. Silti rintaan hiipi haikeus. Raja heidän välillään oli alkanut piirtyä selvemmin, eikä sitä enää ylitetty huomaamatta, kevyesti, kuten ennen. Nyt jokainen askel vaati tunnustelua.

Alek nousi ylös yhdellä liikkeellä, sujautti puhelimen taskuunsa ja sieppasi repun lattialta.

– Mä meen.

– Alek, Julia sanoi.

Poika pysähtyi ovelle ja huokaisi teatraalisesti. – Mitä nyt?

– Anna hali.

Alek pyöräytti silmiään. – Sulla on Peksi sitä varten.

– Ei se ole sama asia, Julia vastasi.

Alek epäroi. Sitten hän astui takaisin ja halasi äitiään nopeasti, hieman kömpelösti, käsivarret jäykkinä, pää kääntyneenä sivuun, jotta kosketus kestäisi mahdollisimman vähän aikaa.

– Mo, Alek mutisi jo irrottautuessaan.

Poika oli askeleen päässä ennen kuin Julia ehti vastata. Alek sujahti huoneesta katsomatta taakseen. Ovi jäi raolleen. Käytävässä askeleet olivat nopeat, ja hetken kuluttua ulko-ovi paukahti kiinni.

Julia nousi vuoteelta, vetäytyi käytävään ja sulki oven peränsään. Sitten hän käveli olohuoneeseen ja pysähtyi ikkunan

ääreen. Kadun varressa odotti joukko teinipoikia. Alek liittyi heidän seuraansa kuin olisi vaihtanut taajuutta. Iso talvitakki roikkui hänen yllään, leveälahkeiset baggy-farkut valuivat lan-teilta ja reppu heilui toisella olalla. Askel oli kevyt. Pipo puut-tui, tietenkin, vaikka marraskuun kylmä nipisteli poskia ja teki hengityksestä höyryä.

Julia ehti jo ajatella sitä, miten poika palelluttaisi korvansa, mutta näki sitten Alekin nauravan jollekin. Sen mukana tämän kasvoille nousi ilme, joka pysäytti Julian vasten tahtoaan.

Tuo hymy.

Julian rintaan iski pistos, ja ajatus ehti paikalle ennen kuin hän ehti työntää sen pois.

Luukas.

Yhden ainoan ilmeen ajan Alek oli ilmetty isänsä.

Julia tunsi ärtymyksen kohoavan äkillisenä ja hallitsematto-mana. Ei Alekia, eikä oikeastaan edes Luukasta, vaan itseään kohtaan – sitä, ettei hän pystynyt säätelemään tunteitaan. Hän vihasi sitä, että mennyt yritti yhä ujuttautua nykyhetkeen. Alek ei saanut joutua kantamaan sen miehen varjoa. Ei nyt, ei koskaan.

Patrik tuli hänen viereensä ja laski kätensä hänen hartioil-leen. Kumpikaan ei puhunut. He vain katsoivat, kuinka pojat lähtivät liikkeelle yhdessä ja katosivat kulman taakse. Julian mieleen palasi Patrikin aiempi ehdotus lautapeli-illasta. Hyvän-tahtoinen, vilpitön ajatus, joka oli tuntunut lämpimältä ja oikealta. Nyt se asettui toiseen valoon. Julia ymmärsi, että koti ja aikuiset olivat pojalle nyt jotakin, minkä läpi vain kuljettiin. Turvallinen tausta, mutta ei se paikka, jossa oma elämä juuri nyt tapahtui.

– Ehkä jannu ei enää tartu äidin käteen, Patrik sanoi. – Mutta silti hän nojaa sinuun. Et ehkä huomaa sitä aina, mutta niin se on.

– Se on silti pahin pelkoni, Julia sanoi hiljaa. – Että jotenkin mokaan ja menetän hänet.

Patrik kietoi kätensä tiukemmin hänen ympärilleen.

– Äidin ja pojan väleissä on paljon tilaa virheille. Molemmin puolin.

Julia jäi katsomaan ikkunasta ulos. Kadun pinta oli alkanut himmentyä, kuin ilma olisi muuttunut jotenkin raskaammaksi. Hän antoi katseensa viipyä siinä vielä hetken.

Valda Laitinen istui solukämpän huoneessa, sängyllä ikkunan ääressä, läppäri sylissään. Tuuli pyyhki Mäntylänkatua pitkin kuin joku olisi ravistanut koko Joensuun kaupunkia. Koivujen viimeiset lehdet irtosivat vastahakoisesti, pyörivät asfaltilla ja takertuivat jalkakäytävän reunoihin.

Yhdeksäntoistavuotias Valda vietti päivänsä Riverialla ammattikoulussa. Kerran viikossa hän veti ohjelmointikerhoa yläkouluikäisille, ja tarvittaessa hän toimi etsivätoimisto Hakan IT-asiantuntijana.

Ensimmäinen vuosi amiksessa ei ollut ollut helppo. Ei siksi, että opinnot olisivat olleet vaikeita, vaan siksi että jokainen oppitunti muistutti häntä siitä, että tämä oli taas uusi alku lähtöruudun kautta.

Tien toisella puolella kerrostalon ikkunat syttyivät yksi kerrallaan. Yhdessä asunnossa keittiönpöydän ääreen asettui nelihenkinen perhe. Äiti ojensi kulhoa, lapsi kurotti leipää, joku nauroi. Jokin juuri uunista otettu höyrysi pöydällä.

Valda huomasi jäävänsä tuijottamaan – taas kerran. Perheen rutiinista oli muodostunut hänelle hiljainen perinne. Toistuva skripti, joka ajettiin joka ilta samaan aikaan. Hän ei tiennyt mitään näistä ihmisistä, mutta oli nimennyt perheen ”Virtasen kotiverkoksi” – vakaaksi ja oletusarvoisesti toimivaksi järjestelmäksi.

Valda tiesi, ettei se ollut utopia, vaan sisälsi myös riitoja, tylsyyttä ja tiskivuoria. Silti siinä oli jotain, mikä vihlaisi. Rytmä. Toistuvuus. Se, että joku odotti sinua tiettyyn aikaan. Missään hänen kodeistaan ei ollut ollut sellaista. Isän luona oli ollut mikroaterioita ja noutoruokaa. Äiti kokkasi, kun se sattui inspiroimaan häntä. Lastensuojelulaitoksessa rytmiä ja toistuvuutta kyllä oli, mutta ei kodin lämpöä. Ei aitoa yhteenkuuluvuutta.

Pitkään Valda oli ollut ylpeä ulkopuolisuudestaan. Hän ei kuulunut lampaisiin, jotka söivät samaan aikaan joka päivä ja puhuivat säästä täyttääkseen merkityksellisyyden tyhjiön. Hän oli halveksinut sellaista elämää ja tiennyt, miten hataria nuo kulissit olivat. Mutta nyt hän seiso i uuden elämän reunalla ja huomasi ajattelevansa jotain typerää.

Ehkä se ei oiskaan ihan suolesta.

Ajatus ärsytti häntä välittömästi.

Mikä mua vaivaa? Millon musta tuli tällanen?

Hän oli rakentanut identiteettinsä poikkeavuudelle. Ja nyt hän mietti, miltä tuntuisi istua pöydässä, jossa joku kysyisi ihan aidosta kiinnostuksesta, miten päivä oli mennyt.

Valda tuhahti hiljaa. Hänen teki mieli heittää Virtasen kotiverkolle tuplakeskarit.

Tää on joku biokemiallinen juttu, hän ajatteli. Ihmiset on koodattu lauma-ajatteluun. Jos mä pystyin neljätoistavuotiaana murtautuu Wilmaan, niin osaan mä hakkeroida yhden kuppasen vietin.

Mutta se ei täysin selittänyt sitä pientä sitkeää kaipuuta, joka ei totellut logiikkaa.

Fuck. Valda hieraisi silmiään. *Ei tää oo mitään, mihin öinen käppäily ruutukaavan ympäri ei auttais.*

Läppärin näytöllä vilkkui kursorin pystyviiva. Puolivalmis projekti Karjalan Koodipajalle. Lapset halusivat lisätä ohjelmoimaansa peliin kirjautumisen ja pistetaulukon. Se tuntui absurdilta. Että hän, joka muutama vuosi aikaisemmin kirjoitti

keyloggereita virastojen koneille ja pyöritti Tor-verkossa pientä laitonta apteekkia kryptolla, istui kerran viikossa muka-tärkeänä Itä-Suomen yliopiston tiloissa ja selitti varhaisteineille, miten ”if-lause” toimii.

Telegram kilahdi. Puhelimen näytölle ilmestyi nimi. Valda jähmettyi.

ISLA.

Sydän löi yhden ylimääräisen lyönnin. Sitten toisen. Neljä vuotta katosi hetkessä.

Hän näki mielessään Honkarinteen erityistason lastensuojelulaitoksen takapihan ja pienen ulkovaraston, jonka ovi oli usein lukitsematon ja joka tarjosi yhden laitoksen salaisista tupakka-paikoista, joiden sijaintitieto siirtyi alaikäiseltä toiselle suullisena perinteenä.

Valda oli ollut viisitoista. Isla Savolainen kolmetoista. Isla oli seissyt siinä liian isossa hupparissa, sormet paletuneina, yrittänyt saada kammottavan hajuista mentolisavuketta syttymään. Valda oli ojentanut sytkärin.

– Sä oot se hakkeri, Isla oli sanonut silmät kirkkaina.

Siitä se alkoi. Iltaisin he istuivat lattialla vierekkäin, selät seinää vasten ja juttelivat. Isla puhui hatkasuunnitelmistaan kuin olisi fiilistellyt tulevaa road trippiä. Valda puolestaan kertoi kenttätaidoistaan – ei yksityiskohtia, mutta tarpeeksi vangitsemaan Islan kiinnostuksen. Miten julkisen wifin kautta kuljetaan ilman, että jää lokiin. Miten jälkiä peitetään. Miten ihmisiä on helpompi huijata kuin järjestelmiä.

Isla ihaili Valdaa avoimesti.

– Sä oot fiksuin ihminen ketä mä oon ikinä tuntenu, hän oli sanonut.

Valda oli nyökkäillyt, mutta jo silloin hän oli osannut laittaa kehun mittasuhteisiin. Sellutehtaan varjossa ja viinanhajuisessa rivarikolmiossa kasvaneelle ressukalle, jonka mittatikkua oli ryyppyputken mittainen ja nyrkin levyinen, Valda aivan taatusti

näytti maailman fiksuimmalta ihmiseltä. Se ei ollut mikään saavutus. Se oli statistiikkaa.

Valda oli näyttänyt Islalle muutaman kikan, joista saattoi olla hyötyä, jos halusi kadota kartalta. Miten puhelin nollataan niin, ettei sitä voi yhdistää aiempiin tileihin. Miten sijaintipalvelut, bluetooth ja taustalla juoksevat sovellukset suljetaan oikeasti.

Siihen hän veti rajan.

Hänellä oli niskassaan ehdollinen tuomio tietoverkkorikoksesta, ja yksikin uusi väärä liike olisi voinut muuttaa jo tukalan tilanteen ihan toisenlaiseksi. Isän ilme käräjäoikeuden käytävällä oli jäänyt mieleen: ei pettymystä, vaan helpotusta. Kuin tuomio olisi ollut muodollinen syy siirtää vastuu tyttärestä viranomaisille ja pestä omat kätensä. Sosiaalitoimi tuli mukaan ja ensin Valdan asia eteni selvityksenä, sitten kiireellisenä sijoitukseksi. Hänet vietiin Honkarinteelle ”tilanteen rauhoittamiseksi”, niin papereissa luki. Erityistason yksikössä oli lukitut ovet, kamerat käytävillä. Äiti Pohjois-Karjalassa ilmoitti ottavansa Valdan luokseen heti, kun se olisi mahdollista.

Kun sijoitus päättyi, Valda lähti. Isla jäi.

Kaksi vuotta myöhemmin tältä tuli viesti: ”Hatkasin. Ne seuraa mun luuria. Pystytkö spoofaa IMEI:n tai hävittää mut verkosta vähäks aikaa?”

Valda muisti, miten oli tuijottanut näyttöä. Hän oli jo siirtynyt eteenpäin. Hän teki yhteistyötä etsivätoimisto Hakan kanssa. Hän oli päättänyt, ettei vastaisi kenellekään, joka vetäisi häntä takaisin. Silti jossain syvällä liikahti jotain, joka muistutti ylpeyttä. Isla ei enää kysynyt, miten sijaintipalvelut sammutetaan. Hän puhui jo laitetunnisteista. Se tarkoitti, että tyttö oli oppinut. Ja juuri siksi Valda ei vastannut.

Sen jälkeen Islasta ei kuulunut enää mitään. Mutta nyt nimi oli taas näytöllä.

Valda empi hetken ennen kuin avasi viestin.

"EI LUONTO NIMEÄ KYSY. SE KYSYY: JÄÄTKÖ ELOON."

Roosa-Lotta on kadonnut. Hatkanuori on karannut nuorisokodista yhdessä ystävänsä kanssa. Jäljet loppuvat nopeasti.

Yksityisetsivät Julia Noussair ja Marko Pippurinen lähtevät selvittämään, mitä karkulaiselle on tapahtunut. Marraskuinen metsä ei anna armoa. Eräästä notkelmasta löytyvät nuoren naisen jäännökset. Onko hän Roosa-Lotta?

Pian Julialle ja Pippuriselle valkenee, että Lieksan vaaraisemat eivät ole vain piilopaikka, vaan näyttämö. Joku metsästä. Joku, jolle yksi uhri on vasta alkusoitto.

Juliaa revitään kahtaalle, kun kotona 13-vuotias Alek kaipaisi äitinsä huomiota. Pian Julia tajuaa joutuneensa vastakkain jonkin säälimätöntä murhaajaa paljon vaarallisemman kanssa. Hänen omassa sisimmässään lymyää peto, alkukantainen voima, jonka hän on vuosia onnistunut pitämään kahleissa. Nyt joku haluaa vapauttaa sen. Houkutella naarassuden esiin. Lopullisesti.

Routaan kaadetut on riivaava jännitysromaani katveen kadonneista nuorista, väkivallan perinnöstä ja äidin ja pojan välisestä siteestä.

ISBN 978-952-850-843-4

KL 84.2